

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS.NKPS.431.7.7.2025.EL

Pani
Urszula Debera
Kierownik
Miejsko-Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
ul. Wielkopolska 11
56-416 Twardogóra

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(W dniu 13 czerwca 2025 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do którego wniesiono zastrzeżenia, uwzględnione w części, a w pozostałym zakresie oddalone.)

Wrocław, 18 sierpnia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze
Kierownik jednostki kontrolowanej	Urszula Debera zatrudniona na stanowisku Kierownika MGOPS w Twardogórze od dnia 26 września 2020 r. (akta kontroli str. 41)
Zakres kontroli	Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. od dnia 1.01.2024 r. do dnia 23.04.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów od dnia 1.01.2024 r. do dnia 23.04.2025 r. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" od dnia 1.01.2024 r. do dnia 23.04.2025 r.
Podstawa prawna kontroli	1. art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie,¹ 2. art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², 3. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych³, 4. art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴, 5. art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁵ Plan kontroli na I półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 20 grudnia 2024 r. (KO-KZ.430.9.2024.MK).

¹ (t. j. Dz. U 2025 r., poz. 428)

² (t. j. Dz. U z 2020 r., poz. 224)

³ (t. j. Dz. U z 2024 r. poz. 323 ze zm.) – zwana dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.

⁴ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 438 ze zm.) – zwana dalej ustawą o pomocy uprawnionym do alimentów.

⁵ (t. j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1829) – zwana dalej ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Data rozpoczęcia
i zakończenia
czynności
kontrolnych

Od dnia 23 kwietnia 2025 r. do dnia 16 maja 2025 r.

Kontrolerzy

1. **Ewa Lasota** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, przewodniczący zespołu, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.163.2025.El z dnia 10 kwietnia 2025 r.,
2. **Agnieszka Toporowska-Karp** – starszy specjalista w Wydziale Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu, kontroler, działający zgodnie z upoważnieniem Wojewody Dolnośląskiego Nr PS-NKPS.0030.164.2025.EL z dnia 10 kwietnia 2025 r.

(akta kontroli str.9-12)

I. Ocena kontrolowanej jednostki

W wyniku kontroli poszczególnych zagadnień, w oparciu o oceny cząstkowe badanych obszarów realizację przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem" w zakresie okresów objętych kontrolą oceniono **negatywnie**.

II. Ustalenia kontroli

Kontrola w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Twardogórze została przeprowadzona w dniach 23, 24 i 25 kwietnia 2025 r.

Kontrolę wpisano pod poz. Nr 10 Książki kontroli jednostki kontrolowanej.

Techniki zastosowane podczas postępowania kontrolnego:

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie listy wniosków złożonych w okresie objętym kontrolą, listy wypłat za okresy objęte kontrolą, dokumentacji zawartej w teczkach osób pobierających świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wynikające z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem", które złożyły wnioski o przyznanie świadczeń w okresach objętych kontrolą oraz innych dokumentów przedłożonych przez Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze Panią Urszulę Debera.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i udzielali wyjaśnień:

1. Pani Urszula Debera – Kierownik Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze.

Informacje ogólne:

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze został utworzony na mocy Uchwały nr IX/59/90 Rady Narodowej Miasta i Gminy w Twardogórze z dnia 25 kwietnia 1990 r. w sprawie utworzenia Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze.

(akta kontroli str.35)

W okresie objętym kontrolą Ośrodek działał w oparciu o:

- Statut przyjęty Uchwałą Nr XXXIV/221/05 Rady Miejskiej z dnia 30 czerwca 2005 r. w sprawie przyjęcia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze; Uchwała nr LX.511.2023 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 23 lutego 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu uchwały w sprawie przyjęcia Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze z uwzględnieniem zmian.
- Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem nr 15.2016 Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze z dnia 1 sierpnia 2016 r. ze zmianami.

(akta kontroli str.37-40)

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Urszula Debera – Kierownik MGOPS w Twardogórze zatrudniona od 1.02.1997 r. – Kierownik Ośrodka od 26.09.2020 r.

2. [REDACTED]

3. [REDACTED]

4. [REDACTED]

(akta kontroli str.43)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze informuje o terminach składania wniosków osoby wnioskujące między innymi w uwagach do decyzji, ponadto przed rozpoczęciem nowego okresu zasiłkowego/świadczeniowego na terenie Ośrodka wywieszane są informacje o terminach składania wniosków, umieszczany jest komunikat na stronie internetowej Ośrodka www.samorzqd.gov.pl, a także zamieszczana jest informacja w Twardogórskim Informatorze Samorządowym”.

(akta kontroli str.45)

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze wypłaca świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” w formie przelewów na konta bankowe wskazane przez klienta.

(akta kontroli, str.47)

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze pracuje:
Od poniedziałku do piątku w godzinach 7:45 – 15.45

(akta kontroli str.49)

Z informacji przekazanej przez Kierownika MGOPS w Twardogórze wynika, iż w okresie objętym kontrolą do Ośrodka nie wpływały skargi osób korzystających ze wsparcia na jakość obsługi realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń „Za życiem”.

(akta kontroli str.51)

A) Sprawy organizacyjne:

Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra upoważnił:

- Panią Urszulę Debera – Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze:
 - a) (...) do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu ustawy z dnia 4 listopada o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do wydawania w tych sprawach decyzji (...), do podejmowania działań i prowadzenia postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz do przeprowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministerstwa Cyfryzacji z wnioskiem o udostępnienie danych z centralnej ewidencji kierowców w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy dla dłużnika alimentacyjnego, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – Zarządzenie nr 379.2020 z dnia 28.09.2020 r.;
 - b) do wytaczania powództw alimentacyjnych z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (...) oraz ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (...). Podpisywania wniosków o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów – Zarządzenie nr 612.2022 z dnia 17.01.2022 r.;
 - c) do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie ww. zobowiązań w przypadku, gdy komornik nie prowadzi egzekucji – Upoważnienie nr OR.077.99.2025 z dnia 24.04.2025 r.;
 - d) do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji w czasie nieobecności w pracy Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Pani Bożeny Dżugaj – Upoważnienie nr 77/2004 z dnia 2.11.2004 r.;
 - e) do prowadzenia postępowań wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej, a także do wydawania w tych sprawach decyzji w czasie nieobecności w pracy Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Pani Bożeny Dżugaj – Upoważnienie nr 37/2005 z dnia 5.08.2005 r.;
 - f) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji w czasie nieobecności w pracy Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej – Upoważnienie nr 350/43/10 z dnia 10.06.2010 r.

Należy zauważyć, iż upoważnienia wymienione w pkt od „d do f” wydane są na Panią Urszulę Debera – zatrudnioną na stanowisku pracownika socjalnego Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, a nie Kierownika MGOPS w Twardogórze.

W przypadku zmiany zajmowanego przez pracownika stanowiska, gdy w treści już wydanego upoważnienia jest informacja o stanowisku, jakie pracownik zajmował dotychczas, upoważnienie należy uaktualnić. Można to zrobić bądź przez wydanie nowego

upoważnienia, z chwilą zmiany zajmowanego stanowiska, bądź przez wydanie nowego upoważnienia z chwilą zmiany zajmowanego stanowiska, bądź przez poczynienie adnotacji na obecnym upoważnieniu o zmianie stanowiska pracy.

Tym samym należy podjąć działania zmierzające do uporządkowania wydanych upoważnień.

- [REDAKTOWANE] Zastępcę Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze:

- a) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w zakresie przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego – Upoważnienie nr OR.077.317.2012 z dnia 14.11.2012 r.;
- b) do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego w czasie nieobecności Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze – Upoważnienie nr OR.077.349.2013 z dnia 5.02.2013 r.
- c) do prowadzenia postępowań z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych w czasie nieobecności Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze – Upoważnienie nr OR.077.250.2013 z dnia 5.02.2013 r.;
- d) do wykonywania wszelkich czynności związanych z realizacją obowiązku określonego w art. 8a ustawy o pomocy osobom uprawnionym alimentów w tym w szczególności do przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy – Upoważnienie nr OR.077.84.2015 z dnia 25.08.2015 r.
- e) do prowadzenia postępowań w sprawach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do wydawania w tych sprawach decyzji – Upoważnienie nr OR.077.241.2016 z dnia 30.12.2016 r.
- f) do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu ustawy z dnia 4 listopada o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz do wydawania w tych sprawach decyzji (...), do podejmowania działań i prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania decyzji administracyjnych w tych sprawach, do występowania w imieniu organu właściwego dłużnika do Ministerstwa Cyfryzacji z wnioskiem o udostępnienie danych z centralnej ewidencji kierowców w zakresie posiadania dokumentu prawa jazdy dla dłużnika alimentacyjnego, celem realizacji zadań ustawowych wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów – Upoważnienie nr OR.077.137.2020 z dnia 16.10.2020 r.;
- g) do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji w zakresie ww. zobowiązań w przypadku, gdy komornik nie prowadzi egzekucji - Upoważnienie nr OR.077100.2025 z dnia 24.04.2025 r.;

- [REDAKTOWANE] pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze:

- a) do prowadzenia postępowania w sprawach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – Upoważnienie nr OR.077.325.2017 z dnia 5.09.2017 r.
- b) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w tym w szczególności do przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie zaległości za okres dłuższy

niż 6 miesięcy, występowania do biura informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnieniu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych – Upoważnienie nr OR.077.329.2017 z dnia 25.09.2017 r.

– pracownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze:

- a) do prowadzenia postępowania w sprawach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” – Upoważnienie nr OR.077.242.2016 z dnia 30.12.2016 r.
- b) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych w tym w szczególności do przekazywania do biur informacji gospodarczej, informacji gospodarczych o zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego, wynikających z tytułów o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy, w razie zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, występowania do biura informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnieniu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych – Upoważnienie nr OR.077.83.2015 z dnia 25.08.2015 r.
- c) do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w zakresie przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego – Upoważnienie nr OR.077.316.2012 z dnia 14.11.2012 r.

(akta kontroli str.149-160)

W okresie objętym kontrolą Pani [redacted] nie posiadały upoważnień do prowadzenia postępowań w sprawach o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, wymaganych na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶ oraz upoważnień do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych, wymaganych na podstawie art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych⁷.

⁶ „Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”

⁷ „Organ właściwy może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych - dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 2, a także do wydawania w tych sprawach decyzji”.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pani A.M. w zakresie czynności na zajmowanym stanowisku ma określone zadania z zakresu postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. W ramach konkursu została przyjęta na stanowisko inspektora ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych. Posiada upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra:

1. OR.077.316.2012 z dnia 14.11.2012 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych i prowadzenia postępowania w zakresie przeprowadzania wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia,
2. OR.077.500.2014 dnia 15.05.2014 do prowadzenia postępowań z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów.
3. OR.077.242.2016 z dnia 30.12.2016 do prowadzenia postępowania w sprawach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
4. OR.077.83.2015 z dnia 25.08.2015 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, w szczególności do: - przekazywania do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, -występowania do biura informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 roku o udostępnieniu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.

W trakcie kontroli otrzymała stosowne upoważnienie OR.077.101.2025 z dnia 25.04.2025 r. do:

- przeprowadzania postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych,
- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych.

Pani A.P. w zakresie czynności na zajmowanym stanowisku ma określne zadania z zakresu postępowań w sprawach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym. W ramach konkursu została przyjęta na stanowisko referent ds. świadczeń (obecnie z rozszerzonym zakresem obowiązków na stanowisku starszy inspektor ds. administracyjno-kadrowych). Posiada upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra:

1. OR.077.329.2017 z dnia 5.09.2017 r. do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, w szczególności do: - przekazywania do biura informacji gospodarczej, informację gospodarczą o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów o których mowa w art.28 ust.1 pkt 1 i 2 w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, -występowania do biura informacji gospodarczej z żądaniem uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania, usunięcia tych informacji gospodarczych na czas określony w przypadkach przewidzianych w ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 roku o udostępnieniu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych.
2. OR.077.325.2017 z dnia 5.09.2017 r. do prowadzenia postępowania w sprawach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.
3. OR.077.327.2017 dnia 5.09.2017 r. do prowadzenia postępowań z zakresu ustalania i wypłaty zasiłków dla opiekunów.

W trakcie kontroli otrzymała stosowne upoważnienie OR.077.102.2025 z dnia 25.04.2025 r. do:

- przeprowadzania postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych,
- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem wydawania decyzji

administracyjnych.

Pani A.K. - pracownik administracyjny nie prowadziła postępowań merytorycznych, a jedynie czynności materialno-techniczne w ramach obsługi sekretariatu. Nie dokonuje analiz dokumentacji, tylko rejestrację wniosków. W trakcie kontroli otrzymała upoważnienie OR.077.103.2025 z dnia 25.04.2025 r. do:

- przeprowadzania postępowań w sprawie świadczeń rodzinnych z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych,*
- podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz prowadzenia postępowań w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego z wyłączeniem wydawania decyzji administracyjnych.*

(akta kontroli str.235-261)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak upoważnienia dla pracowników realizujących zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W związku z wydaniem stosownych upoważnień w trakcie trwania kontroli odstępuje się od wydania zalecenia w tym zakresie.

Działalność MGOPS w Twardogórze w obszarze spraw organizacyjnych oceniono **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

B) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 23.04.2025 r. do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze wpłynęło 431 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych. Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 9 wniosków. Do innych organów według właściwości przekazano 1 wniosek. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 2 wnioski.

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 23.04.2025 r. Ośrodek wydał 746 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 37 decyzji odmownych. Od treści decyzji 1 wnioskodawca wniósł odwołanie do organu II instancji. SKO utrzymało w mocy zaskarżoną decyzję.

W okresie objętym kontrolą w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Twardogórze wypłacono 4 113 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 737,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 3 187,

- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 170,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 19

Ośrodek wypłacił 2 588 dodatków do zasiłku rodzinnego, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 8,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 47,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 143,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 96,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 3 ustawy – 30,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 4 ustawy – 15,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 58,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 421,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 267,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 32,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 505,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 961.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 6 315 zasiłków pielęgnacyjnych, 1 253 świadczeń pielęgnacyjnych, 48 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 240 świadczeń rodzicielskich.

MGOPS w Twardogórze w okresie od 1.01.2024 r. do dnia 23.04.2025 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 6 310 436,88 zł.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1. A.F.** - 000124/ZR/02/2025 z dnia 26.02.2025 r.
- 000118/517A/02/2025 z dnia 21.02.2025 r.
- 2.J.O.** - 000550/ZR/1/2024 z dnia 5.12.2024 r.
- 000133/SP/03/2025 z dnia 7.03.2025 r.
- 00056/SP/01/2025 dnia 8.01.2025 r.
- 3 M.K.** - 000547/ZR/12/2024 z dnia 4.12.2024 r.
- 4. S.P.** - 000388/ZR/08/2024 z dnia 29.08.2024 r
- 5. R.Sz.** - 000483/SP/10/2024 z dnia 28.10.2024 r.
- 000484/ZP/10/2024 z dnia 28.10.2024 r.
- 6. B. O.** - 000124/513A/02/2024 z dnia 1.02.2024 r.
- 000053/513A/01/2025 z dnia 8.01.2025 r.
- 7. A.K.** - 000521/ZP/11/2024 z dnia 18.11.2024 r.
- 8. A.Sz.** - 000512/ZR/11/2024 z dnia 12.11.2024 r.
- 9. A.D.** - 000542/ZP/12/2024 z dnia 3.12.024 r.
- 10. Z.Sz.** - 000428/ZP/09/2024 z dnia 23.09.2024 r.
- 11. J.Z.** - 000342/ZP/07/2024 z dnia 31.07.2024 r.
- 12.R.K.** - 000509/ZR/11/2024 z dnia 8.11.2024 r.

- 13. B.B.** - 000384/ZR/08/2024 z dnia 27.08.2024 r.
14. J.P. - 000529/ZR/11/2024 z dnia 22.11.2024 r.
15. M.P. - 000101/517/01/2025 z dnia 22.01.2025 r.
16. K.K. - 000310/517A/07/2024 z dnia 3.07.2024 r.
17. K.K. - 000107/517A/01/2024 z dnia 19.01.2024 r.
18. W.P. - 000108/517/01/2025 z dnia 28.01.2025 r.
19. N.N. - 000585/ZR/12/2024 z dnia 20.12.2024 r.
20. B.M. - 000580/ZR/12/2024 z dnia 18.12.2024 r.
21. K.Ch. - 00553/ZR/12/2024 z dnia 6.12.2024 r.
22. P.Sz. - 000579/ZR/12/2024 z dnia 18.12.2024 r.
23. M.P. - 000406/ZR/09/2024 z dnia 4.09.2024 r.
24. M.D. - 000501/ZR/11/2024 z dnia 6.11.2024 r.
25. P.D. - 000560/517/12/2024 z dnia 10.12.2024 r.
26. K.B. - 000158/517A/04/2025 z dnia 3.04.2025 r.,
000160/ZM/04/2025 z dnia 3.04.2025 r.,
000159/517/04/2025 z dnia 3.04.2025 r.,
000518/ZR/11/2024 z dnia 15.11.2024 r.,
000571/ZM/12/2024 z dnia 17.12.2024 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 37 zasiłków rodzinnych oraz 62 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
 - urodzenia dziecka – 2,
 - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 1,
 - samotnego wychowywania dziecka – 7,
 - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 12,
 - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 3,
 - rozpoczęcia roku szkolnego – 30,
 - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 6,
 - podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości w której znajduje się szkoła - 1
- 4 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 4 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 4 świadczeń rodzicielskich.

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Twardogórze w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (obowiązującym w dniu wydania decyzji na okres zasiłkowy 2023/2024)⁸ oraz aktualnego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna⁹.

⁸ (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481)

⁹ (Dz.U. z 2024 r., poz. 1238)

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka.

Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

MGOPS w Twardogórze samodzielnie uzyskiwał lub weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika,
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania.

Przy wnioskach o ustalenie prawa do dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka znajdowały się akty zgonu drugiego z rodziców dziecka lub pełne akty urodzenia.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarza/położnej potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze w okresie objętym kontrolą, tj. od 1.01.2024 r. do dnia kontroli, tj. 23.04.2025 r. występował do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskami o podanie informacji w sprawie ustalenia niezbędnego okresu ubezpieczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 2a ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych za osoby, które pobierają specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne¹⁰.

(akta kontroli, str. 53)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby uprawnione Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”. Tym samym naruszony jest tu art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.¹¹ oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych¹².

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dotyczących zasiłków pielęgnacyjnych organ w decyzjach ustalających prawo do prawidłowo wskazuje jako adresata decyzji małoletnią osobę reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego. Natomiast w podstawie decyzji wskazuje przyznać „Pani/Panu świadczenie w formie: zasiłek pielęgnacyjny dla...” Pojawienie się w podstawie decyzji wyrażenia Pani/Panu wynika z szablonu decyzji zawartego w systemie, który zostanie niezwłocznie zmieniony”.

(akta kontroli str.107)

2. W skontrolowanych sprawach przykładowo sprawa nr 5 (R.Sz.), nr 6 (B.O.), nr 4 (S.P.), nr 2 (J.O.) w której członkiem rodziny wnioskodawcy była osoba legitymująca się orzeczeniem o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, organ nie weryfikował danych tych osób w Elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/.

Ponadto postępowanie kontrolne wykazało, w odniesieniu do decyzji ustalających prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności oraz zasiłków pielęgnacyjnych, że w aktach tych spraw znajdowały się dodatkowe dokumenty, tj. orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydane przez powiatowe zespoły ds. orzekania niepełnosprawności, natomiast nie było w nich informacji potwierdzających weryfikację członka rodziny z niepełnosprawnością w systemie, o którym wyżej mowa.

Tak prowadzone postępowanie jest niezgodne z art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.¹³ Weryfikacja osób za pomocą internetowego portalu informacyjno-usługowego /empatia/ w elektronicznym Krajowym Systemie Monitoringu

¹⁰ (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 350 ze zm.)

¹¹ decyzja zawiera oznaczenie rozstrzygnięcia.

¹² zasiłek pielęgnacyjny przyznaje się w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłek pielęgnacyjny przysługuje: niepełnosprawnemu dziecku.

¹³ Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, (...), informacji o legitymowaniu się odpowiednim orzeczeniem wydanym na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2024 r. poz. 44), (...)

Orzekania o Niepełnosprawności /EKSMOoN/ ma charakter obligatoryjny. Jednocześnie należy wskazać, iż weryfikacja osoby w EKSMOoN nie musi być potwierdzona wydrukiem.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 5 (R.Sz.) oraz nr 6 (B.O.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani B.O. oraz Pani R.Sz. organ przed wydaniem decyzji przyznającej świadczenie pielęgnacyjne nie dokonał weryfikacji w systemie EKSMOoN ze względu na posiadanie w dokumentacji stosownych orzeczeń o niepełnosprawności. Organ informuje, że dalsze czynności związane z systemem EKSMOoN będą dokonywane zgodnie z art. 23 b ust. 1 pkt. 5 Ustawy o świadczeniach rodzinnych”.

(akta kontroli str.109)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 4 (S.P.) oraz nr 2 (J.O.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani S.P. organ przed wydaniem decyzji z 29.08.2024 r. dot. zasiłku rodzinnego nie dokonał weryfikacji w systemie EKSMOoN ze względu na posiadanie w dokumentacji stosownego orzeczenia o niepełnosprawności z dnia 29.03.2016 r. ważnego do dnia 19.01.2026 r. W sprawie Pani J.O. organ przed wydaniem decyzji dot. zasiłku rodzinnego z 5.12.2024 r. nie dokonał weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności ze względu na posiadanie w dokumentacji stosownego orzeczenia o niepełnosprawności z dnia 2.02.2023 r. ważnego do 28.02.2025 r. Organ informuje, że dalsze czynności związane z systemem EKSMOoN będą dokonywane zgodnie z art. 23 b ust. 1 pkt. 5 Ustawy o świadczeniach rodzinnych.”.

(akta kontroli str.111)

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach, w których organ przyznaje zasiłki pielęgnacyjne nie dokonuje weryfikacji w systemie EKSMOoN ze względu na posiadanie w dokumentacji stosownego orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności. Ponadto we wniosku o zasiłek pielęgnacyjny wnioskodawcy składają oświadczenie, że są świadomi odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

(akta kontroli str.113)

3. W sprawie nr 13 (B.B.) organ nie zweryfikował w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów wszystkich członków rodziny. W aktach sprawy brak weryfikacji dochodów dzieci. Organ miał wiedzę, że ojciec dzieci nie żyje i istnieje prawdopodobieństwo posiadania przez dzieci renty po zmarłym ojcu.

Takie działanie narusza art. 23 b ust.1 pkt 1¹⁴ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie p. B.B. organ nie zweryfikował informacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów wszystkich członków rodziny – brak weryfikacji dochodów dzieci ze względu na niedopatrzenie pracownika. Pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, dodatkowo realizuje zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego, czystego powietrza oraz karty dużej rodziny, a także realizował zadania wynikające z bonu energetycznego. W dniu kontroli dokonano ww. weryfikacji, po

¹⁴ Organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych (...), odpowiednio: 1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości: a) dochodu, b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu, c) należnego podatku.

ponownym przeliczeniu dochodów organ ustalił, że świadczenia w dalszym ciągu przysługują w tej samej wysokości. Ponowne ustalenie dochodu rodziny nie ma wpływu na przyznane świadczenia''.

(akta kontroli str. 229)

4. W sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych przykładowa sprawa nr 25 (P.D.) wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami zostały zrealizowane przed doręczeniem Stronie ww. decyzji.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.¹⁵

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ dokonywał wypłaty świadczeń rodzinnych przed odebraniem decyzji przez stronę, ponieważ w wielu sprawach oczekiwaliśmy na odbiór osobisty wnioskodawcy, aby ograniczyć koszty wysyłki. Organ zawsze telefonicznie zawiadamia wnioskodawców o odbiorze przygotowanej decyzji. W związku z tym, że organ w większości sytuacji zna ciężką sytuację rodzin pobierających świadczenia rodzinne wypłacił świadczenia na korzyść strony przed odbiorem decyzji”.

(akta kontroli str.103)

5. W sprawie nr 1 (A.F.) Organ rozpoczął realizację wypłat z decyzji dot. świadczenia rodzicielskiego niezgodnie z art. 26 ust. 1¹⁶ ustawy o świadczeniach rodzinnych. Realizacja decyzji znak 000118/517A/02/2025 z dnia 21.02.2025 r. odebranej w dniu 24.02.2025 r. nastąpiła w dniu 14.03.2025 r.

Świadczenia rodzinne są wypłacane nie później niż do ostatniego dnia miesiąca, za który zostało przyznane świadczenie rodzinne, z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4¹⁷ i 4a¹⁸.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.F. organ wypłacił świadczenie rodzicielskie do decyzji z 21.02.2025 r. dopiero 14.03.2025 r., czyli z naruszeniem art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych przez niedopatrzenie pracownika. Kolejne wypłaty będziemy realizować zachowując terminy ustawowe z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych”.

(akta kontroli str. 99)

W odniesieniu do powyższych wyjaśnień stwierdzić należy, że zgodnie z zasadą wyrażoną w k.p.a.¹⁹ organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej. Powyższe oznacza realizację przez Organ praw nabytych na mocy decyzji administracyjnej, w sposób ciągły i terminowy. Nieprawidłowość polegająca na braku wypłaty świadczenia, przyczyną, której było niedopatrzenie pracownika, spowodowała niewypłacanie należnych świadczeń

¹⁵ Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

¹⁶ Świadczenia rodzinne wypłaca się w okresach miesięcznych.

¹⁷ w przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami od dnia 1 września do dnia 31 października, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do dnia 31 grudnia.

¹⁸ w przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia rodzinne na nowy okres zasiłkowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 listopada do dnia 31 grudnia danego roku, ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych oraz wypłata przysługujących świadczeń następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku.

¹⁹ Art. 8 k.p.a.

wymagalnych w świetle wydanych decyzji administracyjnych.

6. We wszystkich skontrolowanych sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych podstawie prawnej decyzji, przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna zamiast obecnie obowiązujące Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2024 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna²⁰. Tym samym naruszony został art. 107 § 1 k.p.a.²¹

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w podstawie prawnej wskazywał nieaktualne rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się (...) ze względu na błąd wynikający z przeoczenia podczas aktualizacji szablonów. Szablony decyzji zostały zmienione i zawierają aktualne podstawy prawne”

(akta kontroli str.105)

7. W sprawach nr 1 (A.F.), nr 3 (M.K.), nr 14 (J.P.), nr 19 (N.N.), nr 20 (B.M), nr 25 (P.D.) Organ ustalił prawo do zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia.

Brak dokumentów potwierdzających datę i kwotę utraconego dochodu co narusza art. 23 ust. 4 d²² oraz 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Dysponując tylko częścią dokumentów niemożliwe jest prawidłowe ustalenie dochodów rodziny, a tym samym ustalenie czy wnioskodawcy spełniają kryterium dochodowe uprawniające do pobierania świadczeń.

Organ nie wezwał strony zgodnie z art. 24 a ust. 2²³ ww. ustawy do uzupełnienia wniosku. Ma to szczególne znaczenie by prawidłowo ustalić dochód rodziny, a tym samym stwierdzić, czy dochód na osobę w rodzinie nie przekracza kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania ww. świadczenia.

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 1 (A.F.) wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani A.F. utracił dochody członka rodziny opierając się na weryfikacji informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, które wskazują datę końca zatrudnienia oraz na oświadczeniu strony dot. pracy za granicą. Strona w czasie kontroli została wezwana do dostarczenia dokumentów potwierdzających wysokość, okres i rodzaj utraconego dochodu”

(akta kontroli str.97)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 3 (M.K.) wyjaśnił:

²⁰ Dz.U. z 2024 r., poz. 1238

²¹ Decyzja zawiera powołanie podstawy prawnej

²² W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenia rodzinne należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

²³ W przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

„Organ w sprawie Pani M.K. utracił dochody członka rodziny opierając się na weryfikacji informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, które wskazują datę końca zatrudnienia”.

(akta kontroli str.117)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 14 (P.J.) wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani J.P. utracił dochód wnioskodawcy bez dokumentu potwierdzającego wysokość dochodu utraconego opierając się na weryfikacji informacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów oraz zaświadczenia od pracodawcy o udzieleniu urlopu wychowawczego. Strona w dniu 28.04.2025 r. została telefonicznie wezwana do tut. Organu. W dniu 28.04.2025 r. Pani J.P. dostarczyła Pit -37 za 2023 r. oraz Pit – 11 za 2023 r. Po analizie sprawy ustalono, że dochód został obliczony w prawidłowy sposób”.

(akta kontroli str.231)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 19 (N.N.) wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani N.N. przyznał prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez dokumentu potwierdzającego kwotę dochodu uzyskanego w roku bazowym opierając się na weryfikacji informacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów oraz weryfikacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, które wskazują początek okresu zatrudnienia. Strona w dniu 28.04.2025 r. została telefonicznie wezwana do tut. Organu. W dniu 28.04.2025 r. Pani N.N. dostarczyła Pit -37 za 2023 r. oraz Pit – 11 za 2023 r. Po analizie sprawy ustalono, że dochód został obliczony w prawidłowy sposób (kwota dochodu wskazana na weryfikacji informacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów jest zgodna z Pit 11 za 2023 r.)”.

(akta kontroli str.215)

Kierownik Ośrodka w sprawach nr 20 (B.M.) oraz nr 25 (P.D.) wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani P.D. oraz Pani B.M. utracił dochody opierając się na weryfikacji informacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów oraz na weryfikacji informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, które wskazują datę końca zatrudnienia. Strony w trakcie trwania kontroli zostały wezwane do dostarczenia ww. dokumentów”.

(akta kontroli str.137)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż dochody wykazane w rejestrze Ministerstwa Finansów nie są wystarczające w sytuacji wystąpienia uzyskania dochodów w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych²⁴ obowiązujące w dniu wydania decyzji w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty Strona powinna przedłożyć w sytuacji uzyskania dochodów.

Podobnie w sytuacji utraty dochodów weryfikacja składek na ubezpieczenie zdrowotne w systemie ZUS nie jest wystarczająca by dokonać utraty dochodów. Informacja z ZUS służy do ustalenia kwoty składek na ubezpieczenie zdrowotne. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być

²⁴ (Dz.U z 2023r. poz. 1340)

zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych²⁵ obowiązujące w dniu wydania decyzji w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty Strona powinna przedłożyć w sytuacji utraty dochodów. Regulacja ta zawarta jest w § 5 pkt 4 lit. e ww. rozporządzenia.²⁶

8. W sprawie nr 10 (J.O.) w decyzji nr 000550/ZR/12/2024 z dnia 5.11.2024 r. organ błędnie rozstrzygnął o okresie przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła. Dodatek przyznano na okres od 1.11.2024 r. do 30.06.2025 r. Brak jest przyznania dodatku na okres od 1.09.2024 r. do 31.10.2024 r.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 15 ust. 2²⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji Pani J.O. organ ze względu na błąd podczas drukowania nie wskazał daty przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu dojazdów. Pkt 7 decyzji zawiera zapis <dodatek do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła, w kwocie 69,00 zł miesięcznie na okres od>. W systemie istnieje prawidłowy zapis okresu przyznania dodatku, tj. od 2025-09-01 do 2025-10-31). Przyczyna nieprawidłowości: natłok wykonywanych obowiązków”.

(akta kontroli str.211-214)

9. W sprawie nr 12 (R.K.) Organ ustalił prawo do dodatku z tytułu zamieszkiwania dziecka w miejscowości, w której znajduje się szkoła bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia uprawnienia i bez dogłębnego zbadania sprawy. Z wydruku PESEL wynika, że dziecko nie jest zameldowane w miejscowości, w której znajduje się szkoła. W aktach sprawy brak jest zaświadczenia z internatu potwierdzającego zameldowanie ucznia, brak jest również oświadczenia strony. Strona nie została wezwana o dostarczenie dokumentu potwierdzającego zameldowanie dziecka w miejscowości, w której znajduje się szkoła.

Takie postępowanie jest niezgodne z art. 7 k.p.a.²⁸ w zw. z 24a ust. 2²⁹ ustawy o świadczeniach rodzinnych w zw. § 7 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych³⁰.

²⁵ Patrz przypis 24

²⁶ ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, poza odpowiednimi informacjami i dokumentami wskazanymi w § 2–4 uwzględnia się również: dokumenty stwierdzające wysokość dochodu rodziny, w tym odpowiednio:

oświadczenie lub inny dokument określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu,

²⁷ dodatek przysługuje przez 10 miesięcy w roku w okresie pobierania nauki od września do czerwca następnego roku kalendarzowego

²⁸ w toku postępowania organy administracji publicznej stoją na straży praworządności, z urzędu lub na wniosek stron podejmują wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

²⁹ Patrz przypis 23

³⁰ Ustalając prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami i dokumentami wskazanymi w § 2–5, również: 1) oświadczenie o uczęszczaniu dziecka do szkoły poza miejscem zamieszkania; 2) zaświadczenie albo oświadczenie potwierdzające tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania; 3) oświadczenia lub inne dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani R.K. organ przyznał dodatek z tytułu zamieszkiwania dziecka w miejscowości, w której znajduje się szkoła bez dokumentów potwierdzających zameldowanie ucznia w miejscowości, w której znajduje się szkoła z powodu przeoczenia pracownika spowodowanego nadmiarem obowiązków wynikających z trwania okresu zasiłkowego oraz okresu świadczeniowego, a także dodatkowymi zadaniami nałożonymi na tut. Organ, tj. realizacją bonu energetycznego”.

(akta kontroli str.119)

10. W sprawie nr 13 (B.B.) organ błędnie ustalił dochód rodziny i nie doliczył dochodu dzieci do dochodu rodziny.

Takie działanie narusza art. 3 pkt 1 lit. a ³¹ w zw. z art. 3 pkt 2 ³² i pkt 2 a ³³ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie pani B.B. organ błędnie ustalił dochód rodziny i nie doliczył dochodu dzieci do dochodu rodziny ze względu na niezwyfikowanie informacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów wszystkich członków rodziny – brak weryfikacji dochodów dzieci. Pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, dodatkowo realizuje zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego, czystego powietrza oraz karty dużej rodziny, a także realizował zadania wynikające z bonu energetycznego. W dniu kontroli dokonano ww. weryfikacji, po ponownym przeliczeniu dochodów organ ustalił, że świadczenia w dalszym ciągu przysługują w tej samej wysokości. Ponowne ustalenie dochodu rodziny nie ma wpływu na przyznane świadczenia. Przyczyna nieprawidłowości: przeoczenie pracownika”.

(akta kontroli str.227)

11. W sprawie nr 20 (B.M.) organ ustalając dochód rodziny nie doliczył do dochodu kwoty otrzymanej na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych przez Pana M.M.

Takie działanie narusza art. 3 pkt 1 lit. c tiret 29 ³⁴ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie pani B.M. przez przeoczenie nie uwzględnił ulgi na dzieci otrzymanej przez Pana M.M. Uwzględnił jedynie ulgę na dzieci wskazaną na weryfikacji Ministerstwa

³¹ Ilekroć w ustawie jest mowa o: dochodzie – oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób: a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2647, z późn. zm.1)), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne

³² dochód rodziny – oznacza to sumę dochodów członków rodziny

³³ dochód członka rodziny – oznacza to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osłgnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4–4c

³⁴ Ilekroć w ustawie jest mowa o: dochodzie – oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób inne dochody niepodlegające opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych - kwoty otrzymane na podstawie art. 27f ust. 8–10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Finansów Pani B.M. W dniu kontroli dokonano prawidłowego ustalenia dochodu rodziny wliczając ulgę Pana M.M. Ponowne wyliczenie dochodów nie ma wpływu na wysokość przyznanych świadczeń''.

(dowód: akta kontroli str.139-141)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,
2. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon,
3. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny,
4. realizacja wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przed odebraniem decyzji przez Stronę,
5. realizacja decyzji z naruszeniem art. 26 ust.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
6. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych nieaktualnych rozporządzeń w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna,
7. ustalanie prawa do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów,
8. błędny okres przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła,
9. przyznanie świadczenia bez kompletu dokumentów i bez dogłębnego zbadania sprawy,
10. błędne ustalenie dochodu rodziny przez niedoliczenie dochodów wszystkich członków rodziny,
11. błędne ustalenie dochodów rodziny poprzez niewliczenie ulgi na dzieci.

Działalność MGOPS w Twardogórze w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

C) Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych. Terminowość przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa³⁵ oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

³⁵ (t. j. Dz. U. z 2025 r., poz. 337 ze zm.)

W okresie objętym kontrolą Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze realizuje świadczenia rodzinne dla 9 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W okresie od 1.01.2024 r. do 23.04.2025 r. Ośrodek wydał 5 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych. Od treści wydanych decyzji nie złożono odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka o następujących numerach:

1.A.U. - 000457/517/10/2024 z dnia 8.10.2024 r.

2.L.N. - 000369/ZR/08/2024 z dnia 14.08.2024 r.

Podstawowym dokumentem wymagany do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na złożonym wniosku widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosku dołączone były dokumenty potwierdzające dane osoby ubiegającej się o świadczenie rodzinne oraz dane członków jej rodziny. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenie o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

MGOPS w Twardogórze samodzielnie uzyskiwał/weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Systemu Rejestrów Państwowych (PESEL), który pozwala weryfikować występowanie osoby w rejestrze PESEL i sprawdzenie poprawności posiadanych danych,
- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone były terminowo. Termin ich wypłaty był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 1 (A.U.) Organ przyznał prawo do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów. W aktach Pani A.U. brakowało dokumentu potwierdzającego datę uzyskania dochodu w roku bazowym oraz kwotę dochodu uzyskanego w roku bazowym. Organ nie wezwał Strony do uzupełnienia wniosku. Tym samym naruszony zostały przepisy art. 23 ust. 4d³⁶ oraz art. 24 a ust. 2³⁷ ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani A.U. przyznał prawo do świadczeń bez dokumentu potwierdzającego kwotę dochodu uzyskanego w roku bazowym opierając się na weryfikacji informacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów oraz na

³⁶ Patrz przypis 22.

³⁷ Patrz przypis 23

weryfikacji informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, które wskazują początek okresu zatrudnienia. Strona w dniu 28.04.2025 r. została telefonicznie wezwana do tut. Organu w celu dostarczenia stosownych dokumentów”.

(akta kontroli str.219)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż dochody wykazane w rejestrze Ministerstwa Finansów nie są wystarczające w sytuacji wystąpienia uzyskania dochodów w roku bazowym poprzedzającym okres zasiłkowy. Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 6 lipca 2023 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych³⁸ obowiązujące w dniu wydania decyzji w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty Strona powinna przedłożyć w sytuacji uzyskania dochodów.

2. W sprawie nr 2 (L.N.) Organ utracił dochody wnioskodawcy za rok bazowy bez dokumentów potwierdzających datę utraty dochodów, rodzaj oraz kwotę dochodu utraconego. Tym samym naruszony został art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych³⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani L.N. organ utracił dochody strony opierając się na weryfikacji o dochodach w systemie informatycznym Ministerstwa Finansów oraz na weryfikacji informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, które wskazują datę utraty zatrudnienia u danego pracodawcy, Strona w dniu 28,04,2025 r. została telefonicznie wezwana do tut. Organu. W dniu 28,04,2025 r. Pani L.N. dostarczyła dokumenty potwierdzające datę utraty dochodu, rodzaj oraz kwotę dochodu utraconego. Po analizie sprawy ustalono, że dochód został obliczony w prawidłowy sposób”.

(akta kontroli str.233)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. przyznawanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów,
2. utrata dochodów bez dokumentów potwierdzających utratę.

Działalność MGOPS w Twardogórze w obszarze realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń rodzinnych oraz terminowości przyznawania świadczeń dla obywateli Ukrainy przybywających do Polski w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa, oceniono **negatywnie**.

- D) Postępowanie dotyczące ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.**

³⁸Patrz przypis 24

³⁹ Patrz przypis 22

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejęciem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze, w okresie objętym kontrolą przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 9 wniosków wraz z dokumentacją, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację 1 przekazanej sprawy:

1. W.B.

W skontrolowanej sprawie Strona informowała w drodze oświadczenia o podjęciu pracy przez członka rodziny za granicą. W aktach spraw były dokumenty potwierdzające kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, takie jak adres i charakter pobytu. Podano również daty pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazywano innego kraju niż podlegający koordynacji. W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. W uprzednio złożonych wnioskach podano skład rodziny i dane umożliwiające identyfikację i weryfikację osób, tj. nr PESEL. Złożone oświadczenie wraz z kopią umowy i złożonymi wnioskami oraz załączonymi do niego dokumentami, w tym weryfikacjami w systemie MF, ZUS i Pesel przekazane zostały do Wojewody Dolnośląskiego z zachowaniem terminów o których mowa w art. 35 k.p.a.⁴⁰

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Organ przekazał do Wojewody Dolnośląskiego, celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego, wniosek wraz z dokumentami za

⁴⁰ Organy administracji publicznej obowiązane są załatwiać sprawy bez zbędnej zwłoki. Niezwłocznie powinny być załatwiane sprawy, które mogą być rozpatrzone w oparciu o dowody przedstawione przez stronę łącznie z żądaniem wszczęcia postępowania lub w oparciu o fakty i dowody powszechnie znane albo znane z urzędu organowi, przed którym toczy się postępowanie, bądź możliwe do ustalenia na podstawie danych, którymi rozporządza ten organ.(...)

pośrednictwem poczty polskiej, czym naruszył art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.⁴¹

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pani W.B. Organ przekazał wniosek o ustalenie czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego z pośrednictwem poczty Polskiej ze względu na przeoczenie pracownika”.

(akta kontroli str.225)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. przekazanie do Wojewody Dolnośląskiego wniosku celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego niezgodnie z art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych,

Działalność MGOPS w Twardogórze w obszarze postępowania dotyczącego ustalenia niezbędnych danych/dokumentów, które należy przekazać wojewodzie wraz z wnioskiem o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz terminowość przekazania ww. wniosku, **oceniono pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

E) Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z fundusz alimentacyjnego. Terminowość przyznawania świadczeń.

Wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie od 1.01.2024 r. do dnia kontroli Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze przyznał pomoc z funduszu alimentacyjnego 65 osobom uprawnionym. Wsparciem w tej formie objęto 37 rodzin.

(akta kontroli str.66)

W okresie objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 r. do 23.04.2025r. wypłacono 899 świadczeń na łączną kwotę 469 734,00 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 807 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 77 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 15 świadczeń.

(akta kontroli str.65)

⁴¹ w sprawach o świadczenia rodzinne realizowane w związku z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego komunikacja między organem właściwym a wojewodą, w szczególności przysyłanie wniosków wraz z dokumentami lub decyzji administracyjnych, niezależnie od postaci, w której zostały złożone lub wydane, odbywa się wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny po zastosowaniu zapewnionych w systemie sposobów potwierdzenia pochodzenia oraz integralności przesłanych danych. W przypadku wniosków, decyzji lub innych dokumentów, które posiadają wyłącznie postać papierową, przekazywana jest ich elektroniczna kopia.

W powyższym okresie Ośrodek wydał 76 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym 4 decyzje odmowne. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

(akta kontroli str.65)

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 11 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 8 decyzjami administracyjnymi dla 6 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.J.T. – 000021/FA/03/2025 z dnia 4.03.2025 r.

2.A.Ł. – 000047/FA/10/2024 z dnia 23.10.2024 r. ze zm.

3.A.P. – 000011/FA/07/2024 z dnia 9.07.2024 r.

4.K.K. – 000022/FA/03/2025 z dnia 26.03.2025 r.

5.V.F. – 000010/FA/06/2024 z dnia 5.06.2024 r.

000029/FA/09/2024 z dnia 20.09.2024 r. ze zm.

6.J.Ł. – 000037/FA/10/2024 z dnia 15.10.2025 r. ze zm.,

000038/FA/10/2024 z dnia 15.10.2025 ze zm.

Podstawowym dokumentem wymagany do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądzającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądzających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej. Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. (Zgodnie z brzmieniem ustawy obowiązującej w dniu wydania decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego). Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wpłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴².

⁴² W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z dokumentami do dnia 31 sierpnia, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata świadczeń przysługujących za miesiąc październik następuje do dnia 31 października. (...).

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39⁴³ i art. 46⁴⁴ k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W decyzjach przyznających prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego Organ błędnie formułuje rozstrzygnięcia decyzji przyznających prawo do ww. świadczeń dla niepełnoletnich osób uprawnionych wskazując „przyznać Pani/Panu – (przedstawiciel ustawowy osób uprawnionych) świadczenie”.

Tym samym naruszony art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a.⁴⁵ oraz art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dotyczących funduszu alimentacyjnego organ w decyzjach ustalających prawo do świadczeń prawidłowo wskazuje jako adresata decyzji małoletnią osobę reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego. Natomiast w osnowie decyzji wskazuje przyznać „Pani/Panu świadczenie w formie: świadczenie z funduszu alimentacyjnego dla osoby uprawnionej..., przyznane dla...” Pojawienie się w osnowie decyzji wyrażen Pani/Panu wynika z szablonu decyzji zawartego w systemie, który zostanie niezwłocznie zmieniony”.

(akta kontroli str.145)

2. W sprawie nr 1 (J.T.) wniosek strony o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego złożony w dniu 27.01.2025 r. został załatwiony poprzez wydanie decyzji o przyznaniu świadczenia z funduszu alimentacyjnego dopiero w dniu 4.03.2025 r. W aktach sprawy brak było informacji, w której organ zawiadomiłby Stronę o niezakończonym sprawie w terminie, podałby przyczyny zwłoki, wskazał nowy termin załatwienia sprawy.

⁴³ Organ administracji publicznej doręcza pisma na adres do doręczeń elektronicznych, o którym mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, zwany dalej "adresem do doręczeń elektronicznych", chyba że doręczenie następuje na konto w systemie teleinformatycznym organu albo w siedzibie organu. W przypadku braku możliwości doręczenia w sposób, o którym mowa w § 1, organ administracji publicznej doręcza pisma za pokwitowaniem: 1) przez operatora wyznaczonego z wykorzystaniem publicznej usługi hybrydowej, o której mowa w art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 18 listopada 2020 r. o doręczeniach elektronicznych, albo 2) przez swoich pracowników lub przez inne upoważnione osoby lub organy

⁴⁴ Odbierający pismo potwierdza doręczenie mu pisma swoim podpisem ze wskazaniem daty doręczenia. (...)

⁴⁵ Patrz przypis 11

⁴⁶ świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo

Takie postępowanie narusza art. 20 ust. 8⁴⁷ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 35 k.p.a.⁴⁸ i art. 36 § 1 k.p.a.⁴⁹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie J.T. organ wydał decyzję przyznającą 4.03.2025 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. przez niedopatrzenie pracownika spowodowane nadmiarem obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza oraz kary dużej rodziny”.

(akta kontroli, str.221)

Napływ dużej ilości spraw związanych z innymi zadaniami jak świadczenia rodzinne, czyste powietrze czy karta dużej rodziny nie zwalnia Ośrodka z terminowej realizacji zadań objętych kontrolą.

3. W sprawach nr 2 (A.K.) oraz nr 4 (K.K.) Organ rozpoczął wypłatę świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez Stronę.
Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 110 § 1 k.p.a.⁵⁰

Kierownik Ośrodka w sprawie Pani A.L. wyjaśnił:

„W sprawie Pani A.L. wypłata świadczeń za październik 2024r. nastąpiła przed doręczeniem decyzji stronie ze względu na przeoczenie pracownika. Organ wypłacił świadczenia na korzyść strony”.

(akta kontroli str.123)

Kierownik Ośrodka w sprawie Pani K.K. wyjaśnił:

„W sprawie Pani K.K. wypłata świadczeń nastąpiła przed doręczeniem decyzji stronie, ponieważ oczekiwaliśmy na odbiór osobisty wnioskodawcy aby ograniczyć koszty wysyłki. Organ zawsze telefonicznie zawiadamia wnioskodawców o odbiorze przygotowanej decyzji. Wnioskodawca kilkakrotnie zapewniał telefonicznie, że przyjdzie niezwłocznie po decyzję osobiście. Strona nie odebrała decyzji osobiście, dlatego została wysłana za pośrednictwem poczty polskiej. Organ wypłacił świadczenia na korzyść strony”.

(akta kontroli str.121)

4. W sprawie nr 3 (A.P.) Organ przed wydaniem decyzji z zastosowaniem mechanizmu zawartego w art. 9 ust. 2 a⁵¹ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów nie

⁴⁷ W przypadku gdy osoba ubiegająca się o świadczenia na nowy okres świadczeniowy złoży wniosek wraz z wymaganymi dokumentami w okresie od dnia 1 grudnia danego roku do dnia 31 stycznia następnego roku, ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz wypłata przysługujących świadczeń z funduszu alimentacyjnego następuje do ostatniego dnia lutego następnego roku

⁴⁸ Patrz przypis 40

⁴⁹ O każdym przypadku niezatwieniu sprawy w terminie zgodnie z art. organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin załatwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia.

⁵⁰ Patrz przypis 15

⁵¹ W przypadku gdy dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie przekracza kwotę, o której mowa w ust. 2, o kwotę nie wyższą niż kwota świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej w okresie świadczeniowym, na który jest ustalane prawo do tego świadczenia, świadczenie z funduszu alimentacyjnego przysługuje w wysokości różnicy między kwotą świadczenia z funduszu

zapewnił Stronie czynnego udziału w postępowaniu administracyjnym. Organ nie powiadomił Strony o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz nie wskazywał przesłanek negatywnych oraz nie pouczył Strony o możliwości przedłożenia dodatkowych dowodów celem wykazania spełnienia przesłanek zależnych od Strony.

Tak prowadzone postępowanie narusza art. 10 § 1 k.p.a.⁵² oraz art. 79 a § 1 k.p.a.⁵³.

Z przepisów k.p.a. wynika wprost obowiązek wskazania niespełnionych przesłanek do wydania decyzji zgodnej z żądaniem Strony, czyli ustaleniem prawa do wnioskowanych przez nią świadczeń w pełnej wysokości.

Na istotę czynnego udziału Strony w postępowaniu zwraca szczególną uwagę orzecznictwo. „Obowiązek powiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, a także o zakresie tego postępowania, stanowi wypełnienie gwarancji procesowych strony danego postępowania, wynikających z art. 10 § 1 k.p.a. Obowiązek ten ma umożliwić stronie postępowania realizację określonych przepisami prawa uprawnień procesowych, mających wpływ na ustalenie stanu faktycznego i prawnego konkretnej sprawy, a więc czynności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia”⁵⁴.

„Prowadzenie jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego z pominięciem strony tego postępowania stanowi przesłankę wznowienia postępowania administracyjnego na podstawie art. 145 § 1 pkt 4 k.p.a.”⁵⁵. „Przepis art. 79 a k.p.a. stanowi konkretyzację i uzupełnienie obowiązków wynikających z art. 10 § 1 k.p.a., a jego celem jest zapobieganie sytuacjom, w których strona dysponuje dodatkowymi dowodami na okoliczności istotne dla wykazania zasadności jej żądania albo może je łatwo uzyskać, a z powodu braku odpowiedniej wiedzy o potrzebnych dowodach bądź o sposobie oceny wcześniej przedstawionych dowodów - nie korzysta z takiej możliwości. Chodzi przy tym o to, aby strona nie została zaskoczona negatywnym rozstrzygnięciem sprawy”⁵⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie Pana A.P. organ przed wydaniem decyzji przyznającej według zasady <zł za zł> nie sporządził zawiadomienia art. 79a k.p.a. ze względu na błędną interpretację przepisów prawa”.

(dowód; akta kontroli str.101)

5. W sprawie nr 3 (K.K.) Organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów. W aktach sprawy brak dokumentu potwierdzającego datę utraty dochodu z roku bazowego.

Organ nie wezwał Strony do złożenia wyjaśnień zgodnie z § 7 pkt 2⁵⁷ Rozporządzenia

alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie

⁵² Organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań (...).

⁵³ w postępowaniu wszczętym na żądanie strony, informując o możliwości wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań, organ administracji publicznej jest obowiązany do wskazania przesłanek zależnych od strony, które nie zostały na dzień wystąpienia informacji spełnione lub wykazane, co może skutkować wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem strony.

⁵⁴ Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 24 kwietnia 2024 r., I OSK 3039/23

⁵⁵ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 czerwca 2024 r., II SA/Kr 478/24

⁵⁶ Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 11 stycznia 2024 r., III SA/Kr 1138/23

⁵⁷ w przypadku złożenia wniosku bez wymaganych dokumentów organ właściwy wierzyciela przyjmuje wniosek i wzywa, wraz z pouczeniem, pisemnie wnioskodawcę do uzupełnienia brakujących dokumentów w terminie nie

Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego⁵⁸ do złożenia wyjaśnień w sprawie i dostarczenia właściwego dokumentu potwierdzającego datę utraty dochodu za 2023 r.

Tym samym naruszony został art. 15 ust. 4a⁵⁹ ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ w sprawie Pani K.K. utracił dochody opierając się na weryfikacjach informacji o składkach na ubezpieczenie zdrowotne, które wskazują datę końca zatrudnienia. Podczas trwania kontroli strona została wezwana do dostarczenia brakujących dokumentów”.

(akta kontroli str.143)

6. W sprawie nr 3 (K.K.) Organ przyznał prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez zaświadczenia od komornika sądowego o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych.

Do wniosku z dnia 28.02.2025 r. wnioskodawczyni dołączyła zaświadczenie od komornika o bezskuteczności świadczeń alimentacyjnych w którym komornik informuje, iż egzekucja świadczeń na rzecz [REDAKTOWANE] oraz na [REDAKTOWANE] wyrokiem sądu – [REDAKTOWANE]

[REDAKTOWANE] bezskuteczna. Jednocześnie strona do wniosku dołącza [REDAKTOWANE] w którym kwota zasądzonych alimentów na rzecz [REDAKTOWANE] a na rzecz [REDAKTOWANE]

Organ wydając w dniu 26.03.2025 r. decyzję znak 000022/FA/03/2025, w której ustalił prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie dysponował zaświadczeniem o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych w. zw. z [REDAKTOWANE]

Definicja bezskutecznej egzekucji, która jest warunkiem niezbędnym do ubiegania się o prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego została zawarta w art. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁰.

Tym samym naruszony został art. 15 ust. 4 pkt 3 lit a ww. ustawy.⁶¹

krótszym niż 14 dni i nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

⁵⁸ (Dz. U. z 2023 r., poz. 1341)

⁵⁹ W przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

⁶⁰ Ilekroć w ustawie jest mowa o bezskuteczności egzekucji - oznacza to egzekucję, w wyniku której w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie wyegzekwowano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych, albo postępowanie upadłościowe, w toku którego w okresie ostatnich dwóch miesięcy nie otrzymano pełnej należności z tytułu zaległych i bieżących zobowiązań alimentacyjnych; za bezskuteczną egzekucję uważa się również niemożność wszczęcia lub prowadzenia egzekucji alimentów przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu przebywającemu poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności z powodu: a) braku podstawy prawnej do podjęcia czynności zmierzających do wykonania tytułu wykonawczego w miejscu zamieszkania dłużnika, b) braku możliwości wskazania przez osobę uprawnioną miejsca zamieszkania dłużnika alimentacyjnego za granicą;

⁶¹ Do wniosku należy dołączyć odpowiednio: 3) zaświadczenia lub oświadczenia oraz dowody niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia: a) zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne albo oświadczenie stwierdzające bezskuteczność egzekucji,

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pomimo, iż w dokumentacji sprawy Pani K.K. znajduje się zaświadczenie o bezskuteczności egzekucji świadczeń alimentacyjnych z dnia 5.02.2025 r. wskazujące postanowienie

... r. organ prawidłowo ustalił wysokość przyznanych świadczeń zgodnie z

... r. Ponadto w dniu 25.04.2025 r. do tut. Organu wpłynęła informacja od komornika sądowego, że w dniu 25.04.2025 r. wpłynął do organu egzekucyjnego

... Komornik sądowy wskazał w zawiadomieniu z dnia 25.04.2025 r., że egzekucja na podstawie dostarczonego wyroku prowadzona jest od dnia 25.04.2025 r.”

(akta kontroli str.143)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż komornik sądowy w przesłanym w dniu 25.04.2025 r. zawiadomieniu stwierdza, iż egzekucja bieżąco zasądzonych alimentów zasądzonych na podstawie

... jest prowadzona od 25.04.2025 r., czyli od dnia wpływu właściwego wyroku do organu egzekucyjnego. Tym samym należy uznać, iż w okresie objętym zaświadczeniem o bezskuteczności egzekucji z dnia 5.02.2025 r. organ egzekucyjny nie prowadził egzekucji bieżąco zasądzonych alimentów. W związku z powyższym Organ nie powinien przyznać świadczeń z funduszu alimentacyjnego, gdyż brakowało dokumentu warunkującego prawo do ustalenia uprawnienia.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
2. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez Stronę,
3. nieterminowe sporządzenie decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.
4. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
5. przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego bez kompletu dokumentów oraz brak wezwań do uzupełnienia dokumentów.

Działalność MGOPS w Twardogórze w obszarze postępowania w przedmiocie realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów przedmiocie ustalania/zmiany/uchylenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz terminowość przyznawania świadczeń oceniono **negatywnie**.

F) Postępowanie w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Twardogóra zarejestrowanych było 163 dłużników alimentacyjnych.

Informację na temat dłużników alimentacyjnych oraz podejmowanych wobec nich działań przedstawia poniższa tabela.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych od 1.01.2024 r.	Liczba narastająco - stan na 23.04.2025 r.
1. Liczba Dłużników alimentacyjnych w gminie (wg stanu na 23.04.2025 r.)	163
2. Liczba otrzymanych od organu właściwego wierzyciela wniosków o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego (art. 3 ust. 5 ustawy)	29
3. Liczba przeprowadzonych przez organ właściwy dłużnika wywiadów alimentacyjnych oraz odebranych oświadczeń majątkowych	21
4. Liczba przekazanych komornikom sądowym informacji mających wpływ na egzekucję zasadzonych świadczeń alimentacyjnych, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	1
5. Liczba zobowiązań dłużników alimentacyjnych do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy	3
6. Liczba informacji przekazanych do właściwego powiatowego urzędu pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego	8
7. Liczba uzyskanych od starosty informacji o odmowie dokonania przez dłużnika alimentacyjnego czynności, o których mowa art. 5 ust. 3 pkt 2 i 3 ustawy	0
8. Liczba wszczętych postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3
9. Liczba wydanych decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3
10. Liczba wydanych decyzji o umorzeniu postępowania dotyczącego uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
11. Liczba skierowanych wniosków o ściganie za przestępstwa określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego po wydaniu ostatecznej decyzji orzekającej uznanie dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	1
12. Liczba wystąpień z wnioskiem do centralnej ewidencji kierowców z zapytaniem czy dłużnik posiada uprawnienie do kierowania pojazdami	1
13. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	1
14. Liczba skierowanych do starosty wniosków o zwrot zatrzymanego prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0
15. Liczba wystąpień z powództwem o ustalenie alimentów od innych osób	0
16. Liczba przekazanych do sądu informacji o bezczynności lub opieszałości komornika sądowego (art. 3 ust. 8 ustawy)	0
17. Liczba przekazanych informacji gospodarczych do biur informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy	150
18. Liczba wystąpień do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o	12

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

1. BIG Infomonitor,
2. Krajowy Rejestr Dłużników,
3. ERIF Biuro Informacji Gospodarczej,
4. Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej

(akta kontroli, str.55)

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze działając jako organ właściwy dłużnika lub organ właściwy wierzyciela w sprawach o roszczenia alimentacyjne nie korzystał z uprawnienia do wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ nie posiadał danych tych osób (np. imię i nazwisko, pesel, data urodzenia, miejsce zamieszkania), a także żadna ze stron nie wystąpiła z wnioskiem o podjęcie takich działań”.

(akta kontroli, str.57)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec następujących dłużników alimentacyjnych:

1. M.P., 2. P.F., 3. M.K., 4.P.O., 5. B.R., 6.P.L., 7.G.K.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Informował również dłużników o przekazaniu do biura informacji gospodarczej, informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy – do ich całkowitego zaspokojenia oraz należności powstałych z tytułu zaliczek alimentacyjnych wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej do ich całkowitego zaspokojenia, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

(akta kontroli str.57)

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Twardogórze do dnia kontroli nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych⁶² w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2, w przypadku gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ do chwili obecnej nie zamieszczał w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, informacji o których mowa w art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 pkt 2 <Dz. U. z 2025 r., poz. 438> ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ponieważ Gmina nie posiadała konta w Krajowym Rejestrze Zadłużonych przez niedopatrzenie spowodowane dużą ilością zadań. Po uzyskaniu pełnomocnictwa do zgłoszenia założenia konta w Krajowym Rejestrze Zadłużonych w dniu 23.04.2025 r. konto zostało założone. Burmistrz Miasta i Gmina Twardogóra w dniu 24.04.2025 r. wydał stosowne upoważnienia do zamieszczania informacji o zobowiązaniach dłużnika w KRZ. Niezwłocznie Organ zamieści informację o zobowiązaniach dłużnika w KRZ”.

(akta kontroli str.161-165)

2. W skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych Organ w zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym wykazywał stan zadłużenia dłużnika z tytułu należności wobec wierzyciela alimentacyjnego.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶³.

Przepis art. 27 ust. 7 pkt 2 zobowiązujący do poinformowania o wysokości zobowiązań wobec wierzyciela został uchylony.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ ze względu na błędną interpretację przepisów prawa zamieszczał na zawiadomieniach do dłużników o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej zadłużenie wobec wierzyciela. Jednak mając na uwadze art. 27 ust. 7 pkt 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów będzie sporządzać zawiadomienia do dłużników alimentacyjnych o przyznaniu świadczeń osobie uprawnionej nie wskazując wysokości zobowiązań wobec wierzyciela”

(akta kontroli, str.93)

⁶² (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1909 ze zm.)

⁶³ organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu, o ile adres zamieszkania dłużnika jest znany, oraz organowi właściwemu dłużnika: informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu: a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy, b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. poz. 732 i 1366) zaliczek alimentacyjnych, c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz. U. z 1991 r. poz. 200, z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

3. We wszystkich skontrolowanych sprawach dot. dłużników alimentacyjnych Organ sporządzał wnioski o przyłączenie do egzekucji komorniczej zanim decyzja przyznająca świadczenia dla osoby uprawnionej stała się ostateczna. Do sporządzanych wniosków o przyłączanie do egzekucji komorniczej Organ dołączał komornikowi sądowemu nieostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 27 ust. 8⁶⁴ ustawy. Pojęcie decyzji ostatecznej zostało przez ustawodawcę określone w art. 16 § 1 k.p.a.⁶⁵.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych organ sporządza wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej świadczenia, a do komornika jest dołączana nieostateczna decyzja przyznająca przez niedopatrzenie pracownika. Ponadto organ wysyłał do komornika sądowego decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego w celu uniknięcia wypłat na konto wierzyciela przez komornika. Główną przyczyną powstałej sytuacji był nadmiar powierzonych obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza, karty dużej rodziny oraz realizował zadania wynikające z dodatku osłonowego oraz bonu energetycznego”.

(akta kontroli str.129)

4. W skontrolowanych sprawach dotyczących dłużników alimentacyjnych organ nie informuje komorników sądowych o podjętych działaniach i ich efektach.

Takie działanie stoi w sprzeczności z art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁶.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ we wszystkich skontrolowanych sprawach dłużników alimentacyjnych nie informował komornika sądowego o podjętych działaniach ze względu na błędną interpretację przepisów prawa. Organ informował komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego w sytuacji gdy informacje zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym mają wpływ na egzekucję, np. informacja o zatrudnieniu”.

(akta kontroli str.125)

5. W sprawie nr 1 (M.P.), nr 2 (P.F.), nr 5 (B.R.), Ośrodek w przypadku powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych w trybie art. 304 § 2

⁶⁴ Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (...) organ właściwy wierzyciela (...) dołącza ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej;

⁶⁵ ostatecznymi są decyzje, od których nie służy odwołanie lub wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy

⁶⁶ Organ właściwy dłużnika informuje organ właściwy wierzyciela oraz organ prowadzący postępowanie egzekucyjne o podjętych działaniach wobec dłużnika alimentacyjnego oraz ich efektach

k.p.k.⁶⁷ do dnia kontroli nie zawiadomił organów Policji o możliwości popełnienia przez zobowiązanych przestępstwa z art. 209 § 1 k.k.⁶⁸

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 1 (M.P.) wyjaśnił:

„W sprawie Pani M.P. organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie sporządził zawiadomienia do prokuratury z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. przez niedopatrzenie pracownika spowodowane nadmiarem obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza oraz karty dużej rodziny”.

(akta kontroli str.127)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 2 (P.F.) wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika Pana P.F. organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie sporządził zawiadomienia do prokuratury z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. przez niedopatrzenie pracownika spowodowane nadmiarem obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza oraz karty dużej rodziny. W dniu 28.04.2025 r. organ sporządził ww. zawiadomienie”.

(akta kontroli str.203)

Kierownik Ośrodka w sprawie nr 5 B.R. wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika Pana B.R. organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego nie sporządził zawiadomienia do prokuratury z art. 209 k.k. w związku z art. 304 k.p.k. przez niedopatrzenie pracownika spowodowane nadmiarem obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza oraz dużej rodziny. W dniu 25.04.2025 r. organ sporządził ww. zawiadomienie”.

(akta kontroli str.167)

6. W sprawie nr 2 (P.F.), Organ po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej decyzją z dnia 20.09.2024 r. podjął działania wobec dłużnika alimentacyjnego. W wyniku tych działań organ ustalił, że dłużnik od 28.10.2024 r. jest zarejestrowany w urzędzie pracy jako bezrobotny. Organ dopiero w dniu 15.01.2025 r. skierował wniosek o aktywizację do urzędu pracy na podstawie art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁶⁹.

Tym samym organ naruszył terminy określone w art. 35 k.p.a.⁷⁰

⁶⁷ instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa

⁶⁸ art. 209 § 1 kto uchyła się od wykonania obowiązku alimentacyjnego określonego co do wysokości orzeczeniem sądowym, ugodą zawartą przed sądem albo innym organem albo inną umową, jeżeli łączna wysokość powstałych wskutek tego zaległości stanowi równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych albo jeżeli opóźnienie zaległego świadczenia innego niż okresowe wynosi co najmniej 3 miesiące, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku

⁶⁹ W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego.

⁷⁰ Patrz przypis 40

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Organ sporządził wniosek o aktywizację dłużnika do PUP w Oleśnicy z naruszeniem terminów określonych w art. 35 k.p.a. przez niedopatrzenie pracownika spowodowane nadmiarem obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza, karty dużej rodziny”.

(akta kontroli str.133)

7. W skontrolowanych sprawach organ nierzetelnie sporządza informację o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Np. w sprawie nr 1 organ w dniu 9.07.2024 r. skierował do komornika sądowego informację, w której wskazał, że 1.06.2024 r. rozpoczęła się realizacja decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Jak wynika z list wypłat – realizację decyzji rozpoczęto w dniu 19.07.2024 r. i o zmianie terminu nie poinformowano komornika sądowego.

Harmonogram wypłat powinien być sporządzany rzetelnie, aby nie powodował niedomówień. Za powyższym przemawia również zasada zaufania do władzy publicznej⁷¹. Takie działanie jest niezgodne z art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷² w zw. art. 8 k.p.a.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawach dłużników alimentacyjnych organ nierzetelnie wskazuje datę rozpoczęcia realizacji decyzji przyznających świadczenia we wniosku o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego, czyli datę przyznania świadczenia, a nie datę rozpoczęcia realizacji ze względu na niedopatrzenie pracownika. Główną przyczyną powstałej sytuacji był nadmiar powierzonych obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego dodatkowo realizuje zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza, karty dużej rodziny oraz realizował zadania wynikające z dodatku osłonowego oraz bonu energetycznego”.

(akta kontroli str.147.)

8. W sprawie nr 6 (P.Ł.) po przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego decyzją z dnia 23.10.2024 r. wezwał dłużnika alimentacyjnego w dniu 23.10.2024 r. na wywiad alimentacyjny i do złożenia oświadczenia majątkowego. Dłużnik na wywiad się nie zgłosił. Organ do dnia kontroli nie wszczął postępowania w przedmiocie uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Takie postępowanie narusza art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁷³.

⁷¹ Patrz przypis 64

⁷² Do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3, lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3a, organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dołącza informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji, o której mowa w pkt 1, i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

⁷³ W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W sprawie dłużnika P.E. organ nie wszczął niezwłocznie postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych przez niedopatrzenie pracownika spowodowane nadmiarem obowiązków. Pracownik realizujący zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, czystego powietrza oraz karty dużej rodziny”.

(akta kontroli, str.131)

9. W sprawie nr 2 (P.F.) Organ sporządził wniosek o aktywizację do urzędu pracy jako Ośrodek Pomocy Społecznej bez wskazania w piśmie upoważnienia burmistrza.

Wniosek opieczetowano pieczętą osoby „z-cy Kierownika Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze” bez wskazania „z upoważnienia Burmistrza Miasta.” Takie działanie narusza art. 2 ust. 8⁷⁴ i 9⁷⁵ w zw. z art. 8 b ⁷⁶ i art. 12 ust. 1⁷⁷ i ust. 2 ⁷⁸ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik przygotowując wniosek o aktywizację do PUP nie wskazał upoważnienia burmistrza przez niedopatrzenie”.

(akta kontroli str.95)

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak zgłoszeń dłużników do KRZ,
2. nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
3. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej świadczenia,
4. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych

⁷⁴ organ właściwy dłużnika - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dłużnika alimentacyjnego;

⁷⁵ organ właściwy wierzyciela - oznacza to wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej;

⁷⁶ Organ właściwy dłużnika może upoważnić w formie pisemnej swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika Innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub innej jednostki organizacyjnej gminy do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji.

⁷⁷ Postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego prowadzi organ właściwy wierzyciela.

⁷⁸ Organ właściwy wierzyciela może upoważnić, w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy, a także inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej, a w przypadku przekształcenia ośrodka pomocy społecznej w centrum usług społecznych na podstawie przepisów ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych – dyrektora centrum usług społecznych, lub kierownika innej jednostki organizacyjnej gminy do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w ust. 1, a także do wydawania w tych sprawach decyzji

5. niesporządzanie jako organ właściwy wierzyciela zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. wobec dłużnika alimentacyjnego
6. nieterminowe sporządzenie wniosku o aktywizację dłużnika alimentacyjnego w urzędzie pracy
7. nierzetelne sporządzanie informacji o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego
8. niesporządzanie wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych
9. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej.

Działalność MGOPS w Twardogórze w przedmiocie prowadzonego postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oceniono **negatywnie**.

H) Postępowanie w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie od objętym kontrolą tj. od 1.01.2024 do 23.04.2025 r. do Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Twardogórze wpłynął jeden wniosek o przyznanie ww. świadczenia.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1. A.Sz. – decyzja nr 000171/JS/04/2025 z dnia 16.04.2025 r.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. Organ w skontrolowanej decyzji przyznającej prawo do świadczeń nie sporządził uzasadnienia prawnego i faktycznego. W uzasadnieniu nie wskazywano faktów, które Organ uznał za udowodnione, dowodów na których się oparł oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej.

Takie działanie jest niezgodne z art. 107 § 1 k.p.a.⁷⁹.

W uzasadnieniu decyzji winny być przywoływane dane, tak aby były one zgodne z załączoną do akt sprawy dokumentacją. Motywy rozstrzygnięcia muszą być tak ujęte, aby Strona zainteresowana mogła zrozumieć i w miarę możliwości zaakceptować zasadność przesłanek faktycznych i prawnych, którymi kierował się Organ przy jej wydaniu. Takie

⁷⁹ w decyzji musi być zawarte uzasadnienie faktyczne i prawne. Uzasadnienie faktyczne decyzji zawiera w szczególności wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

uzasadnienie daje również rękojmię, iż Organ dołożył należytej staranności przy podejmowaniu rozstrzygnięcia. Uzasadnienie decyzji winno być sporządzone w taki sposób, by możliwym było poznanie toku rozumowania organu i kontrola prawidłowości rozstrzygnięcia⁸⁰. „Uzasadnienie faktyczne i prawne jest istotnym elementem decyzji, bowiem przedstawia tok procesu myślowego organu, który doprowadził do wydanego rozstrzygnięcia. Ponadto, odpowiednie przedstawienie procesu rozumowania organu w zakresie podstawy faktycznej i prawnej rozstrzygnięcia stanowi jedną z gwarancji realizacji zasady przekonywania wynikającej z art. 11 k.p.a., zgodnie z którym organ administracji jest zobowiązany do wyjaśnienia stronie zasadności przesłanek, którymi kierował się przy załatwieniu sprawy, aby w miarę możliwości doprowadzić do wykonania decyzji bez stosowania środków przymusu. Stanowi także jedną z gwarancji realizacji zasady pogłębiania zaufania wynikającej z art. 8 § 1 k.p.a., zgodnie z którym organy administracji publicznej prowadzą postępowanie w sposób budzący zaufanie jego uczestników do władzy publicznej, kierując się zasadami proporcjonalności, bezstronności i równego traktowania. Uzasadnienie decyzji winno też spełniać rolę edukacyjną w stosunku do adresatów decyzji oraz innych podmiotów, a także powinno umożliwiać kontrolę zasadności decyzji, w tym również przez sąd, który nie zastępuje organu w podaniu motywów uzasadnienia decyzji o oznaczonej treści. Prawidłowo zredagowane uzasadnienie wymaga zatem logicznego i czytelnego przedstawienia przez organ swojego stanowiska, co umożliwia jego kontrolę nie tylko przez stronę będącą adresatem wydanego rozstrzygnięcia, lecz również przez sąd”⁸¹.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji dot. p. A.Sz. organ przyznał świadczenie, o które wnioskowała strona, dlatego zastosował jej krótkie uzasadnienie. W kolejnych decyzjach przyznając świadczenie na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” organ będzie sporządzać uzasadnienie faktyczne i prawne zgodnie z art. 107 § 1 k.p.a.”.

(akta kontroli str.71)

W przypadku, gdy Organ wydając decyzję uwzględnia żądanie strony jest zobowiązany w podstawie prawnej decyzji przytoczyć art. 107 § 4 k.p.a.⁸²

2. W podstawie prawnej skontrolowanej decyzji organ nie zawarł art. 32 ust 1 d ⁸³ ustawy o świadczeniach rodzinnych, który winien być uwzględniony w podstawie prawnej w odniesieniu do art. 10 ust. 13 ⁸⁴ ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Takie działanie narusza art. 107 § 1 k.p.a. ⁸⁵.

⁸⁰ Wyrok WSA w Poznaniu z dnia 19 stycznia 2022 r., II S/Po 468/21.

⁸¹ wyrok WSA w Gliwicach z 11 stycznia 2022 r. II SA/GI/1062/21.

⁸² Można odstąpić od uzasadnienia decyzji, gdy uwzględnia ona w całości żądanie strony; nie dotyczy to jednak decyzji rozstrzygających sporne interesy stron oraz decyzji wydanych na skutek odwołania

⁸³ Decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne.

⁸⁴ Przepisy art. 3 pkt 7, 11 i 15a, art. 7 pkt 2 i 6, art. 20–22, art. 23 ust. 2–3f, ust. 4 pkt 3, ust. 6a–13, art. 23a, art. 23b, art. 24a, art. 25 ust. 3, art. 27 ust. 1 i 2 i art. 29–32 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych stosuje się odpowiednio.

⁸⁵ Patrz przypis 21.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji przyznającej świadczenie p. A.Sz. pracownik organu przez przeoczenie nie wskazał w podstawie prawnej art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych”.

(akta kontroli str.75)

W odniesieniu do powyższych nieprawidłowości Kierownik Ośrodka w dniu 29.04.2025 r. uzupełnił swoje wyjaśnienia dot. nieprawidłowości w sprawie nr 1 A.SZ.

Kierownik Ośrodka wyjaśnił:

„W dniu 23.04.2025 r. podczas kontroli w aktach sprawy dot. p. A.Sz. znajdowała się decyzja z dnia 16.04.2025 r. wraz z kopią, która nie była odebrana przez stronę oraz nie była do niej wysłana – stanowiła jedynie projekt decyzji, ponieważ nie została wprowadzona do obrotu prawnego. W związku z powyższym projekt decyzji w dniu 29.04.2025 r. został uaktualniony oraz poinformowano stronę o możliwości odbioru decyzji”

(akta kontroli str.75)

Zauważyć należy, że Organ udostępnił sprawę p. A.Sz. w trakcie kontroli wskazując, że jest to jedyna decyzja dot. świadczenia „Za życiem”. Na dowód tego przedłożono zestawienie dot. ilości złożonych wniosków i wydanych decyzji na podstawie ustawy „Za życiem”.

(akta kontroli, str.77-92)

Przedstawiona na kontroli decyzja była decyzją pisemną zawierającą rozstrzygnięcie podpisane przez osobę upoważnioną przez Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóry.

Należy oddzielić kwestię wydania decyzji od kwestii doręczenia decyzji tzn. są to dwie niezależne czynności procesowe. Wydanie decyzji pisemnej obejmuje sporządzenie i podpisanie rozstrzygnięcia. Pisemna forma wydania decyzji wynika z art. 14⁸⁶ k.p.a. Natomiast wydanie decyzji nie może być utożsamiane z jej doręczeniem. Doręczenie bowiem nie jest uznawane za element decyzji⁸⁷. Wejście do obrotu decyzji następuje z chwilą doręczenia jej stronie. Z treści art. 110 k.p.a.⁸⁸ nie wynika, by zamiarem ustawodawcy było odbieranie znaczenia wydaniu decyzji przez organ i przesunięcie faktu wydania decyzji na datę jej doręczenia lub ogłoszenia. „(...) nie można wywieść w sposób

⁸⁶ Sprawy należy prowadzić i załatwiać na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej. Pisma utrwalone w postaci papierowej opatruje się podpisem własnoręcznym. Pisma utrwalone w postaci elektronicznej opatruje się kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią.

⁸⁷ Por. postanowienie NSA z dnia 7 czerwca 2011 roku, II OSK 1037/11, Legalis nr 603862; tak też dok tryna – por. P. Brzozowski, Glosa do postanowienia WSA z dnia 16 stycznia 2008 r., II SA/Wa 1855/07, LEX/el 2008, nr 83584. 14 Por. wyrok NSA z dnia 9 stycznia 2014 roku, II OSK 2821/13, Legalis nr 909958. 15 Por. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 28 stycznia 2010 roku, IV SA/Gl 770/09, Legalis nr 380883. 16 Por. wyrok WSA w Gliwicach z dnia 20 sierpnia 2008 roku, II SA/Gd 416/08, Legalis nr 256051. 17 Por. wyrok NSA z dnia 14 lutego 2008 roku, II OSK 10/07, Legalis nr 602113. 18 Por. wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 10 listopada 2009 roku, III SA/Wr 511/09, Legalis nr 188527. 19 Por. wyrok WSA w Warszawie z dnia 08 maja 2009 roku, I SA/Wa 250/09, Legalis nr 234267. 20 Wyrok NSA z dnia 26 lutego 2013 roku, I OSK 2430/12, Legalis nr 760356

⁸⁸ Organ administracji publicznej, który wydał decyzję, jest nią związany od chwili jej doręczenia lub ogłoszenia, o ile kodeks nie stanowi inaczej.

uprawniony wniosku, że decyzja niedoręczona lub doręczona nieprawidłowo jest decyzją nieistniejącą w sensie prawnym. Przyjęcie, że niedoręczona decyzja nie istnieje w sensie prawnym oraz że doręczenie decyzji jest równoznaczne z jej wydaniem, pozbawia art. 110 § 1 k.p.a. nie tylko logicznego, lecz także normatywnego sensu. Decyzja istnieje w sensie prawnym od dnia jej podpisania przez upoważnioną osobę i tylko istniejąca decyzja może być skutecznie doręczona. Taka decyzja jest decyzją, którą organ wydał; jest on związany tą wydaną decyzją od dnia jej doręczenia lub ogłoszenia, "o ile kodeks nie stanowi inaczej", czyli że związanie od chwili doręczenia lub ogłoszenia nie jest związaniem bezwzględnym. (...) z chwilą podpisania decyzji administracyjnej mamy do czynienia z wydaniem decyzji w sensie procesowym w tym znaczeniu, że istnieje decyzja administracyjna, a dzień wydania decyzji jest miarodajny dla oceny podstawy prawnej i podstawy faktycznej decyzji. Zasada związania decyzją rozciąga się zatem także na okres między wydaniem decyzji a jej doręceniem, bowiem również w tym czasie organ administracji publicznej nie może zmieniać wydanej decyzji, która – jak trafnie podkreśla W. Dawidowicz (Postępowanie administracyjne, 1983, s. 201) – "«istnieje» już w momencie wydania, choć wywiera skutki prawne dopiero z chwilą doręczenia stronie" (Jaśkowska Małgorzata, Wilbrandt – Gotowicz Martyna, Wróbel Andrzej Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego - LEX/el. 2019 - komentarz, stan prawny: 5 czerwca 2019 r., inne wydania. (...) Nie sposób przyjąć, że w razie niedoręczenia stronie wydanej przez dany organ decyzji może on tworzyć inne jej wersje, które następnie doręczy stronie'⁸⁹.

Data wydania decyzji jest dzień jej podpisania, zawierającej wymagane prawem elementy. Taki pogląd panuje w judykaturze. „Chwilą wydania decyzji jest nie data doręczenia stronie, lecz data jej sporządzenia, czyli w przypadku decyzji pisemnej dzień podpisania decyzji”⁹⁰.

Stwierdzone nieprawidłowości:

1. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego,
2. brak art. 32 ust 1 d w podstawie prawnej decyzji przyznającej jednorazowe świadczenie „Za życiem”.

Działalność MGOPS w Twardogórze w przedmiocie prawidłowości i terminowości ustalania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4000 zł oceniono **negatywnie**.

III. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne

W wyniku przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przyznającej zasiłek pielęgnacyjny dla osoby niepełnoletniej,
2. brak weryfikacji orzeczenia o niepełnosprawności członka rodziny wnioskodawcy w systemie Eksmoon.
3. brak weryfikacji w systemie Empatia dochodów wszystkich członków rodziny,
4. realizacja wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przed odebraniem decyzji

⁸⁹ Wyrok WSA w Szczecinie z 13.06.2019 r. II SA/Sz 465/19

⁹⁰ wyrok NSA z 16.07.2010 r., I OSK 216/10.

- przez Stronę,
5. realizacja decyzji z naruszeniem art. 26 ust.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
 6. przywoływanie w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych nieaktualnych rozporządzeń w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna,
 7. ustalanie prawa do świadczeń rodzinnych bez kompletu dokumentów,
 8. błędny okres przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego na pokrycie wydatków związanych z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się szkoła,
 9. przyznanie świadczenia bez kompletu dokumentów i bez dogłębnego zbadania sprawy,
 10. błędne ustalenie dochodu rodziny przez niedoliczenie dochodów wszystkich członków rodziny,
 11. błędne ustalenie dochodów rodziny poprzez niewliczenie ulgi na dzieci.
 12. przyznawanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów,
 13. utrata dochodów bez dokumentów potwierdzających utratę,
 14. przekazanie do Wojewody Dolnośląskiego wniosku celem ustalenia czy w sprawie zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego niezgodnie z art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
 15. błędne formułowanie treści rozstrzygnięcia (osnowy) decyzji przynajmniej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
 16. nieterminowe sporządzanie decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
 17. wypłata świadczeń z funduszu alimentacyjnego przed odebraniem decyzji przez Stronę,
 18. niezapewnienie Stronie czynnego udziału w postępowaniu przed wydaniem decyzji niezgodnej z żądaniem Strony dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 19. przyznanie prawa do świadczeń bez kompletu dokumentów oraz brak wezwań do uzupełnienia dokumentów,
 20. brak zgłoszeń dłużników do KRZ,
 21. nierzetelne sporządzanie zawiadomień kierowanych do dłużnika alimentacyjnego,
 22. sporządzanie wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego przed uostatecznieniem się decyzji przyznającej świadczenia,
 23. brak informacji do komornika sądowego o podjętych działaniach wobec dłużników alimentacyjnych
 24. niesporządzanie jako organ właściwy wierzyciela zawiadomień do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. wobec dłużnika alimentacyjnego,
 25. nieterminowe sporządzenie wniosku o aktywizację dłużnika alimentacyjnego w urzędzie pracy,
 26. nierzetelne sporządzanie informacji o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
 27. niesporządzanie wszczęcia postępowania w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
 28. prowadzenie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych jako Ośrodek Pomocy Społecznej,
 29. brak uzasadnienia faktycznego i prawnego,

30. brak art. 32 ust 1 d w podstawie prawnej decyzji przyznającej jednorazowe świadczenie „Za życiem”.

W celu poprawy realizacji kontrolowanych zadań należy:

1. Prawidłowo formułować osnovę decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego dla niepełnoletniej osoby uprawnionej.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Weryfikować orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności w systemie EKSMOON.
Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Weryfikować w systemie Emp@tia dochody wszystkich członków rodziny osób ubiegających się o zasiłek rodzinny wraz z dodatkami.
Podstawa prawna: art. 23 b ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 5 ust. 1 i 2 oraz art. 3 pkt 2 i 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
4. Rozpocząć realizację wypłaty zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami po odebraniu decyzji przez Stronę.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
5. Świadczenia rodzinne wypłacać w okresach miesięcznych.
Podstawa prawna: art. 26 ust. 1 z zastrzeżeniem art. 26 ust. 4 i 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
6. Przywoływać w podstawie prawnej decyzji przyznającej prawo do świadczeń rodzinnych aktualne rozporządzenie w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna.
Podstawa prawna: art. 107 § 1 k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
7. Prawo do świadczeń rodzinnych ustalać na podstawie kompletnych dokumentów.
Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d i art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
Termin wykonania: na bieżąco.
8. Prawidłowo ustalać okres przyznania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły.

W związku z powyższym w sprawie nr 10 (J.O.) należy prawidłowo ustalić okres przysługiwania ww. dodatku do zasiłku rodzinnego.

Podstawa prawna: art. 15 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

9. Przed przyznaniem prawa do świadczenia rodzinnego dogłębnie i wnikliwie analizować sprawę. W przypadku braku kompletu dokumentów wzywać Stronę o dostarczenie dokumentów.

Podstawa prawna: art. 7 k.p.a. w związku z art. 24 a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Prawidłowo ustalać dochody rodziny poprzez doliczanie dochodów wszystkich członków rodziny wnioskodawcy.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit. a w zw. z art. 3 pkt 2 i 2 a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Ustalając dochód rodziny do dochodu doliczać kwotę otrzymaną na podstawie art. 27 f ust. 8-10 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit. c tiret 29 ustawy o świadczeniach rodzinnych

Termin wykonania na bieżąco.

12. Prawo do świadczeń rodzinnych dla osób legitymujących się statusem UKR ustalać na podstawie kompletnych dokumentów.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d oraz art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

13. Utraty dochodów rodziny dokonywać na podstawie dokumentów potwierdzających okres, formę i/lub kwotę dochodu utraconego. W przypadku złożenia niekompletnego wniosku wzywać wnioskodawcę do uzupełnienia dokumentacji.

Podstawa prawna: art. 23 ust. 4d ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

14. Wnioski do Wojewody Dolnośląskiego przekazywać wyłącznie przy użyciu systemu teleinformatycznego utworzonego przez ministra właściwego do spraw rodziny.

Podstawa prawna: art. 21 ust. 5 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Termin wykonania: na bieżąco.

15. Prawidłowo formułować rozstrzygnięcie (osnowę) w decyzjach dot. świadczeń z funduszu alimentacyjnego i przyznawać świadczenia z funduszu alimentacyjnego małoletnim osobom uprawnionym.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 pkt 5 k.p.a. w związku z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: na bieżąco.

16. Wnioski o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego złożone na nowy okres świadczeniowy rozpatrywać i wypłacać zgodnie z terminami zawartymi w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Podstawa prawna: art. 20 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 35 i 36 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

17. Realizację wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego rozpoczynać po doręczeniu Stronie decyzji.
Podstawa prawna: art. 110 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
18. Zapewnić Stronie czynny udział w postępowaniu przed wydaniem decyzji dotyczącej świadczeń z funduszu alimentacyjnego niezgodnej z żądaniem Strony.
Podstawa prawna: art. 10 w zw. z art. 79a k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
19. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustalać na podstawie kompletnych dokumentów. W przypadku braku dokumentów wzywać wnioskodawcę do uzupełnienia dokumentów.
Podstawa prawna: art. 15 ust. 4 a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz § 7 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego z dnia 7.07.2023 r..
Termin wykonania: na bieżąco.
20. Zamieszczać w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacje, o których mowa w art. 8a ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych.
Podstawa prawna: art. 8a ustawy o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
21. W zawiadomieniach kierowanych do dłużnika alimentacyjnego o przyznaniu świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej nie wskazywać stanu zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 27 ust. 7 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
22. Wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego sporządzać po ustatecznieniu się decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego
Podstawa prawna: art. 27 ust. 3 a w zw. z art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zw. z art. 16 § 1 ustawy k.p.a.
Termin wykonania: na bieżąco.
23. Informować komorników sądowych o podjętych działaniach i ich efektach wobec dłużnika alimentacyjnego.
Podstawa prawna: art. 6 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
Termin wykonania: na bieżąco.
24. W przypadku uchylania się od obowiązku alimentacyjnego przez osoby zobowiązane do alimentów, w razie powstania zaległości stanowiących równowartość co najmniej 3 świadczeń okresowych, kierować zawiadomienia do policji o możliwości popełnienia przestępstwa z art. 209 k.k. w zw. z art. 304 k.p.k. z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

W związku z powyższym w sprawach dłużników alimentacyjnych nr 1 (M.P.), nr 2 (P.F.) oraz nr 5 (B.R.) należy zawiadomić organy ścigania o możliwości popełnienia przestępstwa w trybie art. 304 k.p.k. w związku z art. 209 § 1 k.k.

Podstawa prawna: art. 209 § 1 ustawy kodeks karny oraz art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. kodeks postępowania karnego w zw. z art. 35 k.p.a.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

25. Wnioski do urzędu pracy o aktywizację dłużnika alimentacyjnego sporządzać z zachowaniem terminów określonych w art. 35 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 2 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 35 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

26. Rzetelnie sporządzać informację do komornika sądowego o rozpoczęciu realizacji decyzji przyznającej świadczenia z funduszu alimentacyjnego i terminie wypłaty ww. świadczeń.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów zw. z art. 8 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

27. W przypadku niezgłoszenia się dłużnika alimentacyjnego na wywiad – w sytuacji gdy nie została jeszcze wydana decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – wszczynać postępowanie w przedmiocie uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań.

W związku z powyższym w sprawie dłużnika alimentacyjnego nr 6 (P.Ł.) należy wszcząć postępowanie dotyczące uznania ww. osoby za uchylającego się od zobowiązań.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

28. Działania wobec dłużnika alimentacyjnego prowadzić w imieniu organu właściwego dłużnika alimentacyjnego lub organu właściwego wierzyciela.

Podstawa prawna: art. 2 ust. 8 i 9 w zw. z art. 8b i art. 12 ust. 1 i ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów

Termin wykonania: na bieżąco.

29. W decyzjach przyznających prawo do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000 zł zawierać uzasadnienie faktyczne i prawne. A w przypadku odstąpienia od uzasadnienia decyzji przywoływać w podstawie prawnej art. 107 § 4 k.p.a.

Podstawa prawna: art. 107 § 1 w zw. z art. 107 § 3 ustawy k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

30. W podstawach prawnych decyzji przyznających prawo do świadczenia w wysokości 4 000 zł zawierać art. 32 ust. 1d ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Podstawa prawna: art. 10 ust. 13 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” oraz art. 107 § 1 k.p.a.

Termin wykonania: na bieżąco.

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁹¹, Kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przesłano do Kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do Burmistrza Miasta i Gminy Twardogóra, trzeci włączono do akt kontroli.

Zgodnie z art. 48 ww. ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

Otrzymują:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra
2. a/a

⁹¹ (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 224),

